

J&T BANKA NOVINY | Duben 2021

J&T 98

Ilustrace Vendula Chalánková, skokanka J&T Banka Art Indexu 2021, z knihy Bulbem záchranáře od Víta Samka.

Inflace se blíží. Obrňte se investicí do akciových fondů

Z dlouhodobého hlediska má smysl do svého portfolia zařadit také rizikovější instrumenty.

strana 4

ČEZ bojuje o návrat na výsluní na pražské burze

Zejména v minulosti klesající cena elektřiny a chyby vedení strhly ČEZ z výsostné pozice.

strana 6

Vendula Chalánková

Ilustrace knih, pohádek i seriálů. Veselé postavičky, které zažívají životní vítězství, ale především prohry zaplavují nejen dětský svět.

strana 16

Zopakuje duben vcelku úspěšný březen?

Po velmi silném březnu v případě růstu akciových indexů všechny zajímá, zda může i duben přinést další růstový potenciál. Šance tu je. K udržení současných relativně vysokých valuací by mohla přispět solidní výsledková sezona společně s klidným průběhem na dluhopisových trzích a děním kolem pandemie.

V dubnu by se měla pozornost investorů vrátit k firemnímu fundamentu. Společnosti především v USA začnou zveřejňovat své výsledky za první kvartál letošního roku. Meziročně bude srovnání poněkud ztížené, protože v části světa se již vloni v prvním kvartálu projevovala pandemie, ale USA byly poněkud pozadu. Naopak začátek roku 2021 patří především oživení v USA. Čína byla naopak ovlivněna vloni a letos by již mělo jít o menší dopad. Náhled analytiků je opatrně pozitivní, což může vést ke kladnému překvapení, kterého jsme svědky již několik kvartálů za sebou.

“

„Náš náhled je tedy poměrně optimistický a očekáváme, že by právě výsledková sezona mohla nadále podpořit současné valuace akciových indexů,“ říká Milan Vaníček, ředitel odboru analýz finančního trhu.

DLUHOPISY VERSUS INFLACE

Ani v dubnu neunikne pozornosti investorů dluhopisový trh, podle něhož se dá usuzovat na vývoj inflace. Inflaci, kterou domácnosti a podniky v budoucnu očekávají, lze zjišťovat totiž buď statistickým šetřením, nebo odečítat očekávání profesionál-

ních investorů z cen finančních aktiv. Nejčastěji se jedná o rozdíl ve výnosech státních dluhopisů s nominálním výnosem a tzv. protiinflačních dluhopisů, které nesou výnos reálný (tj. nad budoucí inflaci).

Ke hlubokému propadu v očekávané inflaci došlo během šoku z rozšíření koronaviru z Číny do Evropy na jaře 2020. Od té doby především vlivem masivního tištění peněz inflační oč-

kávání setrvale rostou. Aktuálně finanční trhy předpokládají, že dalších deset let bude spotřebitelská inflace průměrně 2,3 % ročně. Americká centrální banka (Fed) má zákonný mandát udržovat inflaci kolem 2 % ročně. Zdálo by se tedy, že centrální bankéři začnou být z vývoje inflačních očekávání lehce nervózní a budou připravovat kroky k tlumení budoucí inflace.

„Opak je však pravdou. Fed vynakládá momentálně nejvíce energie na to, aby vysvětlil, že jakákoli protiinflační opatření nejsou na pořadu dne a netřeba se obávat ani snížení tempa tištění peněz, ani vyšších úrokových sazeb. Argumentuje tím, že v minulých letech byla inflace níže než 2 %, a může tak nyní naopak tolerovat hodnotu nad touto úrovní,“ vysvětluje portfolio manažer Martin Kujal. Nedávno si guvernér Fedu do-

konce přisadil, že očekávání inflace jsou něco jako holub na střeše a centrální banka bude reagovat, až zvýšené ceny uvidí v obchodních domech. Poučení pro investory je jasné. „Centrální bankéři zjevně touží po vyšší inflaci a nedají pokoj, dokud ji nedosáhnou. Ať už proto, že chtějí pomoci ekonomice z epidemických škod, nebo jednoduše pomoci předluženým státní financím. Kratší dluhopisy, zejména podnikové, jsou tedy stále lepší investicí než čekat s penězi na běžném účtu na vyšší úroky. Naopak dlouhé dluhopisy jsou více

lze v tomto případě vnímat zrychlení dynamiky růstu.

ZAOSTŘENO NA CENTRÁLNÍ BANKY

Zasedání ECB by 22. dubna nemělo vybočit z řady posledních setkání evropských centrálních bankéřů. Tedy potvrzení velmi uvolněné měnové politiky a vnímání dluhopisového trhu jako možného rizika pro očekávané ekonomické oživení po pandemii.

Centrální bankéři zjevně touží po vyšší inflaci.

Zasedání Fedu by rovněž nemělo přinést nové informace. Respektive analytici nečekají, že by se na stávající politice Fedu něco měnilo zřejmě do konce letošního roku. Sledovaný bude nadále vývoj inflace a s ním nový přístup Fedu o průměrné inflaci za určité období. Tedy tolerance vyšší inflace po omezené období.

NÁVRAT DO NORMÁLU SNAD VE DRUHÉM POLOLETÍ

Denní počty nakažených a postup v očkování budou nadále jedním ze sledovaných témat, a to především kvůli opětovnému nárůstu denně nakažených ke konci března v globálním měřítku. Avšak nadále se očekává, že vývoj jde v základním scénáři postupné „normalizace“ ve druhém pololetí 2021.

DUBNOVÝ VÝHLED

Po velmi silném březnu v případě růstu akciových indexů stojíme opětovně před otázkou, zda může i duben přinést další růstový potenciál. „Domníváme se, že solidní výsledková sezona společně s klidným průběhem na dluhopisových trzích a děním kolem pandemie mohou přispět k udržení současných relativně vysokých valuací. Měnová politika ke konci měsíce by měla nadále podpořit přesun aktiv do většího rizika, tedy znovu pozitivní informace pro akcie. Celkově si nemyslíme, že by v základním scénáři měl být duben nepříznivý pro akciové trhy,“ dodává Milan Vaníček. ■

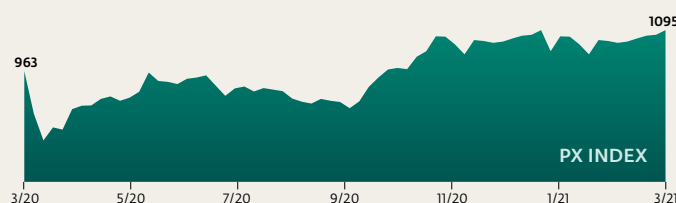
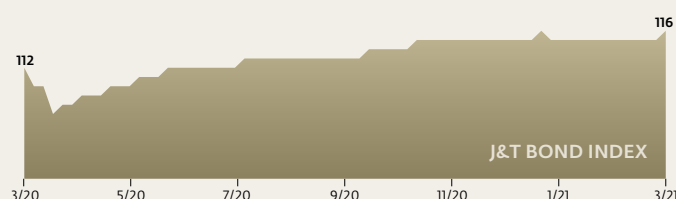
Připraveno analytiky J&T Banky

Z finančních trhů...

data platná k 31. 3. 2021

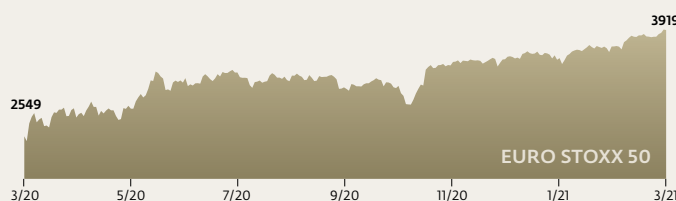
PODÍLOVÉ FONDY

	CENA PL	ZHODNOCENÍ ZA MĚSÍC	ZHODNOCENÍ ZA ROK	ZHODNOCENÍ OD ZALOŽENÍ P. A.
J&T Money CZK	1,397	0,4 %	8,9 %	3,9 %
J&T High Yield MM CZ	1,600	0,4 %	7,7 %	4,5 %
J&T FLEXIBILNÍ	1,513	-0,5 %	5,8 %	2,9 %
J&T Bond CZK	1,520	0,0 %	15,7 %	4,5 %
J&T Opportunity CZK	3,620	5,8 %	61,7 %	6,3 %
J&T KOMODITNÍ	0,488	-0,1 %	33,7 %	-6,8 %
J&T RENTIER Fund A1 – CZK	1,150	5,0 %	33,4 %	7,0 %
J&T DIVIDEND Fund A1 – CZK	1,273	4,7 %	50,9 %	12,4 %
J&T Life 2025	1,236	0,5 %	19,3 %	3,2 %
J&T Life 2030	1,294	1,1 %	29,8 %	3,9 %
J&T Life 2035	1,307	1,3 %	32,3 %	4,0 %

STÁTNÍ DLUHOPISY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
ČR – 10Y	2,01	24 bp	41 bp	159 bp
Německo – 10Y	-0,29	3 bp	16 bp	-44 bp
USA – 10Y	1,74	30 bp	113 bp	-6 bp

SMĚNNÉ KURZY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
USD/EUR	1,17	2,9 %	-6,0 %	0,6 %
CZK/EUR	26,1	0,2 %	4,7 %	-0,7 %
CZK/USD	22,3	-2,7 %	11,4 %	-1,3 %

KOMODITY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
Ropa (Brent) – USD/bbl	64	0,1 %	157,6 %	64,8 %
Zlato – USD/oz	1 708	-0,6 %	7,7 %	40,3 %
Měď – USD/t	8 786	-3,2 %	77,4 %	81,3 %

vystaveny riziku přecenění kvůli dalším obavám z budoucí inflace,“ konstatuje Martin Kujal.

V dubnu si kvůli odeznění některých technických faktorů (SLR kapitálová pravidla pro US banky) může růst výnosů na dluhopisech vybrat oddychový čas. Na druhou stranu očekávané ekonomické oživení a inflační očekávání budou výnosy tlačit nadále vzhůru. Jako rizikový faktor

Inflace se blíží. Obrňte se investicí do akciových fondů

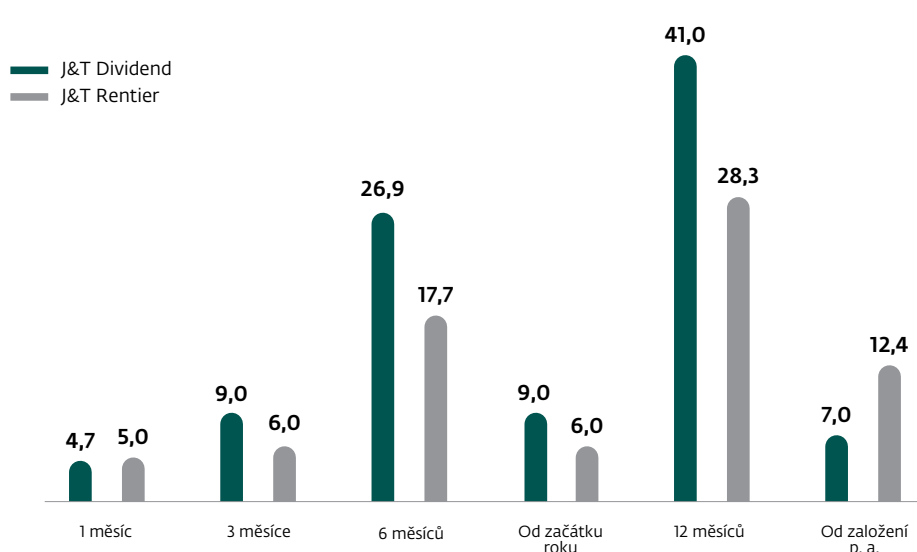
Obáváte se, že vaše peníze v budoucnu ztratí na hodnotě? Plíživá inflace, která se k nám v době pandemie covidu-19 vkradla, tuto hrozbu bohužel uspíšila. Příležitostí, jak se na inflaci připravit a své peníze ochránit, může být investice do akcií. A nemusí jít hned o obchodování na burze. Stačí vybrat si podílový fond, který má akcie ve svém portfoliu. Nejen pro ty, kteří s investicí do akcií začínají, nabízí J&T Banka hned dva takové fondy: J&T Rentier a J&T Dividend.

Centrální banky pumpují do ekonomik celého světa obří množství peněz a tomuto eldorádu nejspíš ještě několik měsíců nebude konec. Státům se tak díky tomu daří držet na uzdě dopady pandemie covidu-19 a několikaměsíční omezení ekonomik. Stále častěji se však mluví o tom, kdo tento účet za pandemii vlastně zaplatí. Jednou možností bude zvýšení daní, čemuž se ale většina vlád bude snažit vyhnout. Druhou možností bude organická inflace, která bude výrazně nad zdravými 2 %, na něž cílí většina centrálních bank vyspělého světa včetně České národní banky. Zároveň jsou velmi nízko úrokové sazby, což lidem toužícím spořit prostřednictvím konzervativních nástrojů příliš nenahrává. Ta matematika je pak až příliš jednoduchá a bolestivá: pokud vám dluhopisový fond vydělá méně než 2 % investované částky ročně a meziroční růst spotřebitelských cen bude 3 i více procent, vaše investice reálně prodělává.

Jak tento začarovaný kruh prorazit? Vhodné je začlenit do svého investičního portfolia některý z rizikovějších nástrojů, například akcie, protože právě ty v posledních měsících zažívají velmi dobré časy a s inflací se umí relativně dobře vypořádat.

Již dva roky J&T Banka svým klientům nabízí dvojici fondů, které jsou přesně pro tuto dobu ideální variantou. Jedná se o J&T Rentier a J&T Dividend. „Fondy svým profilem vhodně doplnily naši nabídku. Svou rizikovostí totiž stojí mezi konzervativním dluhopisovým fondem J&T Bond a rizikovějším akciovým fondem J&T Opportunity. Klientům tak nabízí možnost postupného přechodu k rizikovějším instrumentům, které má zejména z dlouhodobějšího hlediska smysl do svého portfolia zařadit. Zatímco J&T Rentier je kombinací dluhopisů a dividendových akcií, J&T Dividend je kompletně akciový fond, který se primárně zaměřuje na akcie firem, jež se s akcionáři dělí o zisk, tedy nabízejí pravidelnou dividen-

ZHODNOCENÍ FONDŮ K 31. 3. 2021 (v %)

du. Při porovnání s jinými akciovými fondy jde však spíše o konzervativnější tituly, kde by výkyvy kurzů neměly být příliš vysoké,” vysvětluje hlavní myšlenku dvojice fondů Michal Semotan, portfolio manažer J&T Dividend.

NA KRIZI LZE VYDĚLAT

V březnu loňského roku svět definitivně zasáhla pandemie a začaly se projevovat její ekonomické dopady. Na to reagovaly téměř všechny finanční nástroje propadem, v čele právě s akciemi. Přesto zdaleka ne všechny sektory byly zasaženy rovnoměrně a především e-commerce a logistika se ukázaly jako jedni z vítězů nové ekonomické reality, na kterou zareagovaly také oba fondy. Do svých portfolií tak přidaly akcie firem jako Facebook, Google, SAP, Deutsche Post či Post NL. Nechybí však ani Avast či IBM.

„Avast se díky dlouhodobě rostoucím výsledkům začíná s akcionáři o úspěch svého byznysu dělit a svou dividendu postupně navyšuje. Google, který peníze sice také generuje, se v tuto chvíli s akcionáři o výplatu nedělí, má velký potenciál v tom, že období dividendy a odkupu vlastních akcií teprve přijde, a Deutsche Post, který vlastní DHL, bude z nárůstu objednávek e-shopů těžit ještě dlouho,” vysvětluje Michal Semotan důvody, proč byly do portfolia vybrány právě tyto firmy.

LIDÉ SE NEZMĚNILI

Pokud se rozhodnete vsadit na akcie, zamyslete se, co lidé dělají, co konzumují a jaké jsou jejich touhy, přání. Pokud o tom budete mít jasno, pak hledejte firmy, které právě toto nabízejí, protože ty mají šanci na úspěch a růst.

JAK INVESTOVAT? HLAVNĚ PRAVIDELNĚ

Mnoho lidí řeší, jestli je lepší investovat jednorázově vyšší částku, nebo naopak pravidelně, třeba měsíčně, na fond posílat stabilní částku. Odpovídá Michal Semotan, portfolio manažer fondu J&T Dividend, který nabízí mix dividendových akcií podniků se stabilním byznysem, u nichž se cena v čase tolik nemění a spíše kopíruje celý trh a zároveň se stabilně dělí s akcionáři o zisk.

„Investice do akcií pro začínající investory mají největší smysl, když jsou pravidelné. Ať už jsou ty trhy výš, nebo níž, průměrná nákupní cena se vám krásně vyladí a zprůměruje. Nehrozí, že když do fondu najednou pošlete větší objem peněz a ono to najednou klesne, tak budete na čísla nešťastně koukat. A kolik měsíčně má smysl posílat? Každé investování má smysl, ale pokud se chceme bavit o nějakých rozumných částkách, tak by to mělo být v tisících korun. Jestli to bude pět, sedm nebo tři, to je na každém, jak si to zvolí. Jde o to, jakou částku si můžete dovolit měsíčně odkládat a nebudete ji používat na spotřebu.“

Od loňského března jste jistě velmi často zaslechli, že lidé se zcela proměnili a změnili své návyky a chování. Je to však typický falešný soud uprostřed hurikánu, kdy máme tendenci přehánět negativa a ignorovat dlouhodobé postoje. Již po roce globální pandemické situace je zjevné, že lidé nebudou po zbytek životů na home officech a naopak se jich do kanceláří těší stále více. Je také jisté, že lidé budou opět chtít cestovat. Právě v sektorech, které byly omezeními nejvíce zasaženy, tak může být příležitost k růstu.

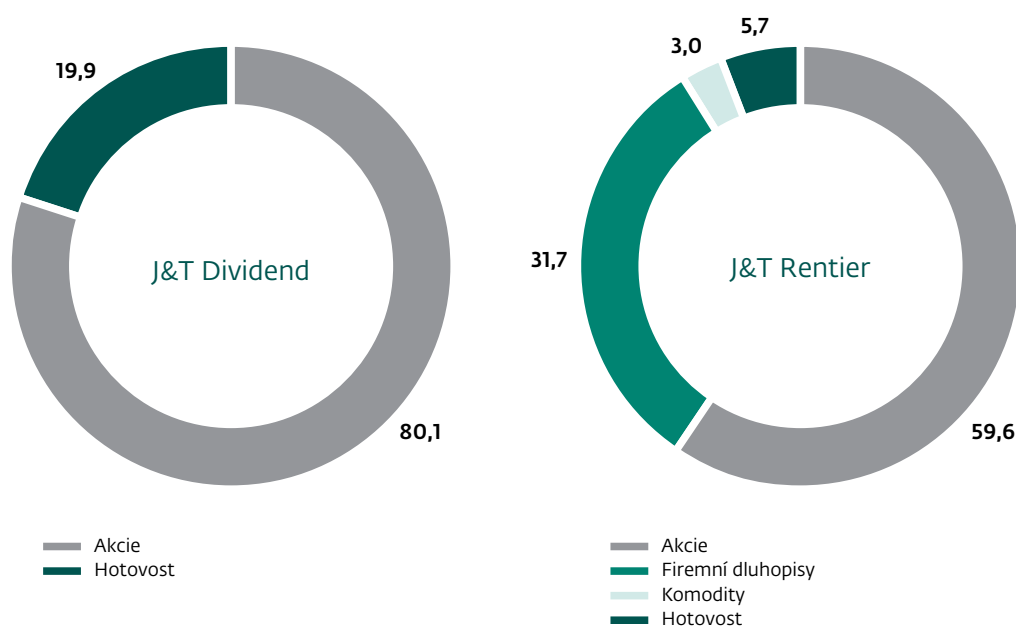
„Snažíme se hledat příležitosti tam, kde se trh zatím nedíval, nebo dokonce panikařil. Investovali jsme tak například do akcií firem, které mají v reálním portfoliu obchodní domy nebo kanceláře. Nemyslíme si totiž, že došlo k nějakému tektonickému zlomu a lidé už nebudou chtít to, co dříve. To je koneckonců vidět i venku na hloučcích lidí s kelímkem v ruce. Svět se možná zcela změnil, ale jen po dobu lockdownu. Jsme přesvědčeni, že až se možnosti otevrou, dostanou se zase do popředí společenské aktivity,“ říká Marek Ševčík, portfolio

manažer fondu J&T Rentier, a dodává: „S ohledem na masivní podporu ekonomik ze strany centrálních bank a vlád jsme si také začali postupně uvědomovat riziko vyšší inflace a růstu tržních sazeb. Navýšili jsme tak výrazně pozice u akcií bankovních domů, zejména v USA, kde jsme stihli již vybrat zisky. K navýšení pozic došlo také u průmyslových, například Volkswagen, a komoditních společností jako LyondellBasell nebo Chevron. Právě tyto sektory se v posledních měsících začínají konečně probouzet.“

I PŘES EKONOMICKÉ TURBULENCE S VÝNOSEM

Za dva roky své existence, z čehož polovinu času fondy čelily pandemickým turbulencím, se jim podařilo dosáhnout zhodnocení 12,4 % p. a. v případě Dividendu a 7,0 % p. a. u Rentieru. Vedle zisků z růstu pak navíc oba fondy vyplácejí také dividendu. Zatímco Rentier vyplatí 3 % vkladu, u J&T Dividend to budou 4 %.

SLOŽENÍ PORTFOLIÍ FONDŮ (v %)

J&T RENTIER

Komplexní řešení pro ty, kteří usilují o širší využití možností investičního světa. Portfolio fondu je kombinací defenzivní dluhopisové a dynamické akciové složky. Jak název napovídá, fond se orientuje na pravidelný příjem (rentu), kterou představují kupony z dluhopisů a dividendy z akcií. Fond pravidelně upravuje míru zastoupení akcií a dluhopisů s ohledem na makroekonomický vývoj, monetární a fiskální politiku v daném regionu a jiné významné události.

J&T DIVIDEND

Fond zaměřený pouze na akcie. Investořům přináší unikátní kombinaci domácích a zahraničních titulů doplněných o akcie společností se silným růstovým potenciálem nejen na úrovni tržeb, ale i dividend. Doporučený investiční horizont činí u obou fondů tři až pět let. Výnosy lze reinvestovat a akumulovat tak majetek, anebo si je nechat pravidelně vyplácet. Výplata probíhá dvakrát ročně.

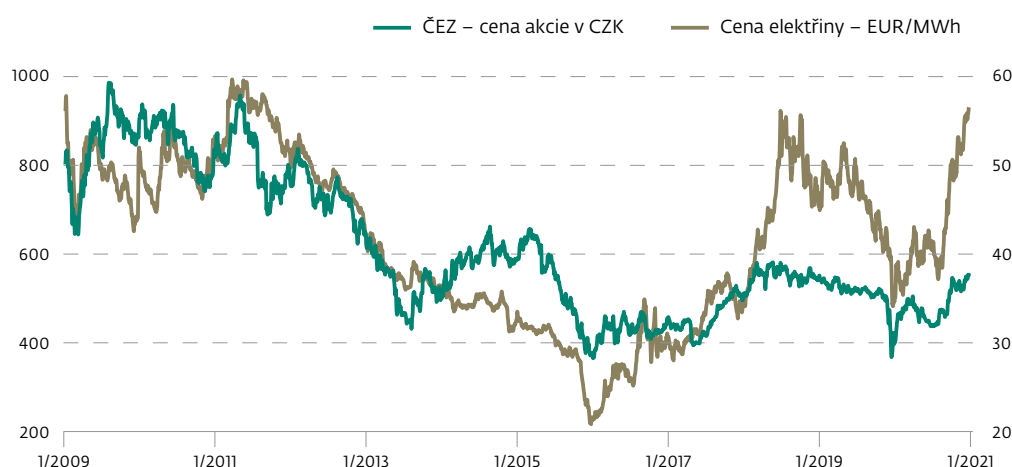
Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedené v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonnost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonnosti. Očekávaná budoucí výkonnost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty podrobně popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou.

Vydává J&T Banka, a. s. / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

ČEZ bojuje o návrat na výsluní na pražské burze

Přes převažující pozitivní zprávy už skoro třetím rokem bojuje ČEZ znovu o své zasloužené místo jedné z nejatraktivnějších a nejlikvidnějších akcí na pražské burze. O tuto výsostnou pozici ze začátku minulé dekády přišla tato společnost hlavně kvůli setrvalému poklesu cen elektřiny mezi roky 2011 a 2017, doprovázenému a zvýrazněnému strategickými chybami vedení společnosti v zahraničí, ale i na domácím trhu.

CENA AKCIE ČEZ (KČ) A CENA ELEKTŘINY (EUR)

S tím jak padala cena elektřiny, postupně se zhoršovaly i hospodářské výsledky společnosti a v konečném důsledku klesal i nejcitlivější parametr investorské přízně – dividendy vyplácené akcionářům. To dohromady poslalo akcie ČEZu na skluzavku. Před deseti lety vyplácel ČEZ svým akcionářům pravidelně mezi čtyřiceti a padesáti korunami na akcii. V roce 2019 už to ale bylo jen pouhých dvacet čtyři korun. Dividendy tak jen kopírovaly vývoj cen elektřiny. Kvůli jejím předprodejům na dva roky dopředu vyvrcholil pokles průměrných prodejních cen elektřiny ČEZ proti vývoji ročních kontraktů dodávky elektřiny na burzách s malým zpožděním až rokem 2018. V tomto roce ČEZ prodával svou produkci o téměř polovinu níže než před deseti lety, a to za pouhých 31 EUR / MWh.

Pak přišel rychlý zlom a průměrná prodejní cena elektřiny ČEZ začala znovu růst a kopírovala tak s opožděným jedno- až dvouletým zpoždě-

ním raketový růst cen elektřiny na energetických burzách. Z dosavadního vývoje lze předpokládat, že již v roce 2022 bude ČEZ svou elektřinu znovu prodávat nad hranici 50 EUR / MWh jako za časů své doposud největší slávy. Forwardové ceny na trhu s elektřinou ale šplhají ještě výše. Pro roky 2022 a 2023 se aktuálně elektřina obchoduje na burzách už na dosah 58 EUR / MWh a ani to nemusí být pro následující roky konec růstu.

S CENAMI ZAHÝBOU POVOLENKY

Na rozdíl od předešlých deseti let se nyní ocitneme v období vysoké ceny povolenky CO₂ a k tomu v celém německém regionu, kam jako Česko geograficky patříme, s velkou pravděpodobností skončí bezstarostné období přebytku výroby elektřiny. Tedy nejlepší podhoubí pro další cenový růst.

Náš soused Německo, největší ekonomika EU, se po letech přebytku výroby elektřiny dostane do situace, kdy již v příštím roce bude muset elektřinu dovážet a v dalších letech se stav ještě zhorší. Tím se změní nejen celková bilance ve střední Evropě, ale také předpoklady pro cenotvorbu elektřiny. Přitom ještě v roce 2017 a 2018 vyváželo Německo objem elektřiny na úrovni dvou třetin výroby celého Česka. Nicméně skoro iracionální nebo alespoň iracionálně uspěchané zavírání jaderných a uhelných elektráren v následujících letech vykoná své.

Předpoklady k dalšímu růstu cen elektřiny kromě změny na nabídkové straně bilance výroby podpoří i vývoj na trhu EU ETS, který se propisuje do cen elektřiny přímo. Povolenky CO₂ ještě před pár lety stály jen zlomek toho, co dnes. Cena jedné tuny CO₂ podražila za poslední roky o 800 %. Toto vše mělo ale na ceny elektřiny zatím jen omezený vliv. Skutečný růst přijde až poté, co odezní u výrobců elektřiny výhody dříve levněji nakoupených povolenek, a k tomu se připojí napnutá bilance nabídky a poptávky po elektřině. Například ČEZ má ještě na rok 2021 nakoupeny povolenky odpovídající očekávané výrobě z emisních zdrojů na poloviční ceně, než je aktuální tržní cena povolenky na trhu EU ETS.

ROK 2022 BUDE ZLOMOVÝ

Růst pro rok 2021 srazil jen mírný meziroční růst cen elektřiny a k tomu i nižší výnosy distribuce elektřiny spojené s počátkem nového regulačního období s nižším oprávněným výnosem. To se ale již rokem 2022 začne výrazně měnit. ČEZ od roku 2022 čeká další vlna rostoucích výsledků a s tím by postupně měla růst i dividendy. Poslední z parametrů, který by mohl znovu přesvědčit investory, že výplata dividendy na úrovni okolo padesáti korun na akcii je pro ČEZ dlouhodoběji udržitelná.

Zlom může přijít už s letošním rokem, kdy ČEZ sice nepřesvědčil ani výsledky, ale ani výhledem na výsledky roku 2021, na druhou stranu může na dividendu vyplácenou letos i příští rok čerpat zdroje získané z prodeje majetku v zahraničí (Rumunsko, Bulharsko, Polsko). Není pochyb, že toto v kombinaci s dalším růstem cen elektřiny od roku 2022 by akcie ČEZu zase po delší době mohlo vrátit do jiných cenových pater investorského zájmu. Stačí si dopočítat zhruba 6,5%, ale i nižší dividendový výnos, pro růstové akcie typické. Pomoci by také mohl konec obav z financování nerentabilního projektu Dukovany z peněz soukromých akcionářů. Po dvou letech zmatků musela vláda pod tíhou argumentů přiznat, že stavba jaderné elektrárny může proběhnout jen v případě plného financování ze strany státu. ■

Michal Šnobl
Minoritní akcionář ČEZ
a poradce J&T pro oblast energetiky

Banální otázka na výši inflace

A jaká byla u nás vloni vlastně inflace? Na první pohled to může být banální otázka. Pomineme posun významu, ke kterému došlo za posledních padesát let, tedy že pod pojmem inflace se v současnosti nemyslí růst množství peněz, ale růst cen v ekonomice. Ovšem i tak stále někdy zůstává rozdíl mezi tím, co si laická i odborná veřejnost pod pojmem inflace představuje, a tím, co jednotlivý ukazatel přesně měří.

Nejčastěji se za inflaci považuje změna indexu spotřebitelských cen, tzv. index CPI, který vloni v průměru vzrostl o 3,2 %. Jde o nejvyšší růst za posledních 8 let. Měření inflace pomocí indexu CPI má mnoho výhod a jednou z nich je, že se relativně snadno sestavuje a může být brzy k dispozici. V případě Českého statistického úřadu (ČSÚ) je to obvykle 10 dní po konci měsíce. Nevýhodou tohoto přístupu je, že některé ceny nezahrnuje, např. ceny nemovitostí. Pak můžeme mít rychle a přesně vypočtenou statistiku, která ale nemusí plně postihovat realitu – podle vtipné filmové hlášky „chodí to dobře, ale neseje“. Což je u secího stroje zásadní závada.

Například ceny nemovitostí v České republice za prvních 9 měsíců loňského roku vzrostly o 8,2 %. Česká národní banka vypočítává inflaci, kterou označuje jako experimentální, kdy k běžnému výpočtu inflace přidává i ceny starších nemovitostí. Při použití této metodiky inflace za tři čtvrtiny loňského roku odpovídá úrovni 4,0 %. Jde o nejvyšší hodnotu od roku 2010, kdy ČNB tento index počítá.

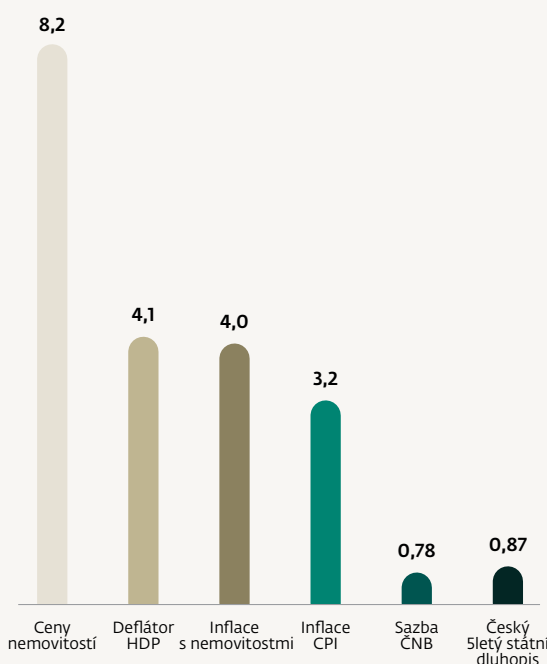
Jiný přístup nabízí index, který používá ČSÚ k očistění nominálního HDP pro výpočet reálného růstu ekonomiky. Tento index se označuje jako deflátor, má širší záběr než index spotřebitelských cen (CPI), ale stále přímo nepokrývá ceny aktiv, jako jsou třeba ceny nemovitostí. Inflace měřena deflátorem HDP byla i přes mohutný propad ekonomiky až nečekaně stabilní a v průměru se za loňský rok držela na úrovni 4,1 %. Jde o nevyšší hodnotu za poslední dvě dekády.

Spíše než přesnou kvantifikovanou odpověď lze na úvodní otázku dát dobrou kvalitativní odpověď. Vloni byl růst cen v ekonomice i přes rekordně hlubokou recesi nejvyšší za posledních 20 let. Mnohé širší ukazatele naznačují číslo blízko hodnoty 4 %. A to není málo. ■

Petr Sklenář
Hlavní ekonom
J&T Banky

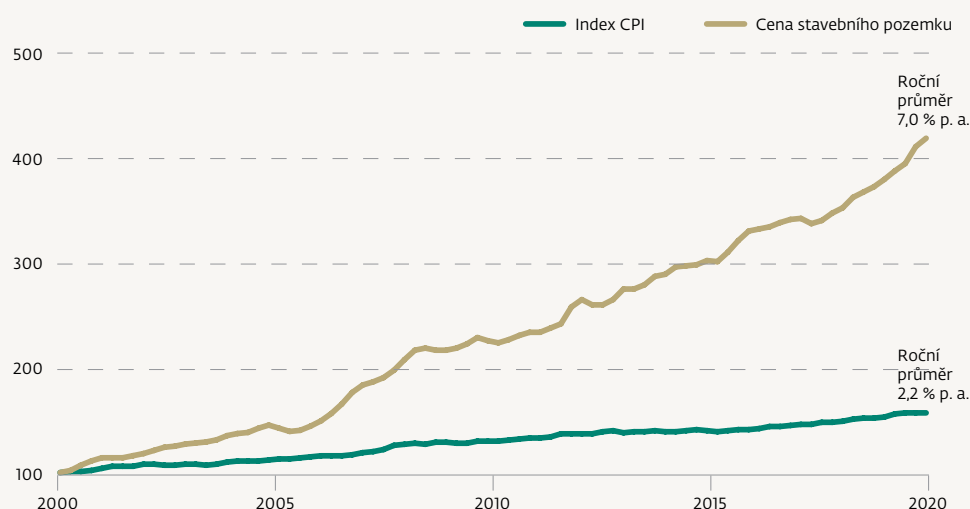
CENOVÉ INDIKÁTORY ZA ROK 2020 A ÚROKOVÉ SAZBY / ČR

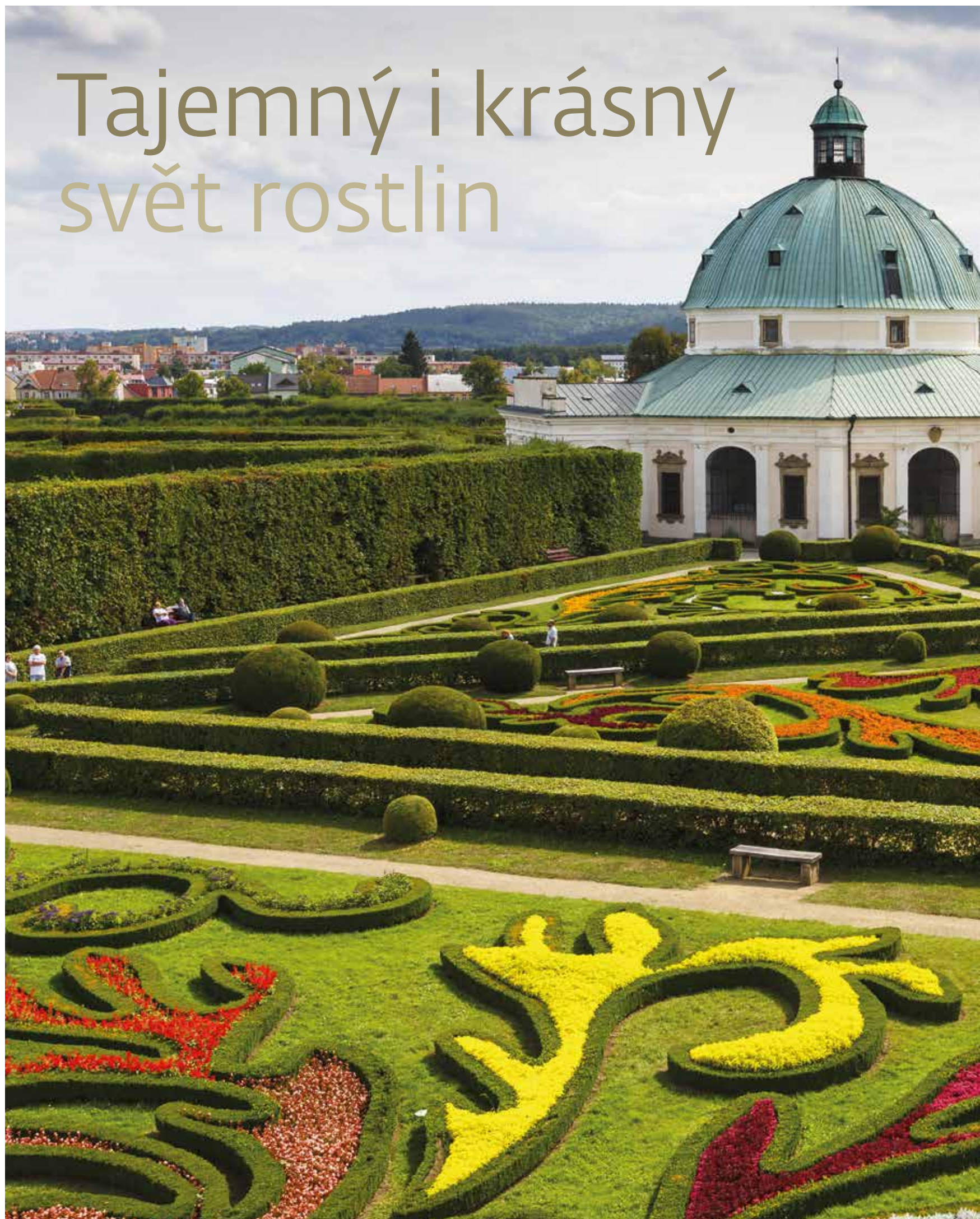
◀ Různé indikátory růstu cen v ekonomice za loňský rok ukazují, že míra inflace u nás byla zvýšená a spíše blízko hodnotě 4 %. Odhlédneme-li od způsobu výpočtu inflace, která činí 3 nebo 4 %, je třeba si uvědomit, že její míra velmi výrazně, tj. o 2–3 procentní body vyšší než úrokové sazby, a běžné úspory tak výrazně ztrácely na kupní síle.

Situace, že v ekonomice existuje rozdílná míra inflace spotřebitelských cen a míra inflace cen aktiv, není nová. Index CPI ukazuje nárůst cen za 20 let asi o 60 %, čemuž odpovídá průměrné roční tempo inflace 2,2 %. Ceny stavebního pozemku (a podobně jsou na tom také ceny ostatních nemovitostí) vzrostly za 20 let asi o 320 %, čemuž odpovídá průměrný růst cen o 7 % ročně.

VÝVOJ CEN (INDEX; 100 = 4Q/1999) / ČR

Tajemný i krásný svět rostlin

S příchodem jara se pravidelně zpřístupňují zámecké parky a zahrady. Pražský hrad například ty své již otevřel. J&T Concierge vám přináší tipy na další rozkvetlé areály v Česku, kam se můžete vypravit. Ty v zahraničí je možné zatím navštívit alespoň virtuálně. Zároveň jsme pro vás vyhledali rostliny tak vzácné, že jich v přírodě lze najít již jen několik posledních exemplářů, a další zajímavosti ze světa rostlin.

KVĚTNÁ ZAHRADE KROMĚŘÍŽ

Zápis do seznamu památek UNESCO je sám o sobě zárukou kvality. Květná zahrada neboli Libosad je raně barokní park ve francouzském stylu, který byl založen už v 17. století v rámci snahy o opětovné zvelebení města těžce postiženého třicetiletou válkou. Za úžasnou práci stáli italští architekti Filiberto Luchese a Giovanni Pietro Tencall, kteří tak proměnili neplodnou a bažinatou půdu v půvabnou zahradu.

Do podoby Květné zahrady se promítají jak vlivy pozdní renesance, tak nastupujícího baroka a stylu, který známe z francouzského Versailles. Labyrinty, kašny, květinová výzdoba či 244 metrů dlouhá kolonáda se sochami antických bohů a bájnými postavami tvoří jeden harmonický celek, jemuž dominuje osmiboká rotunda.

VRTBOVSKÁ ZAHRADE PRAHA

Další ze zahrad, které patří čestné místo na seznamu UNESCO. O Vrtbovské zahradě, která leží na petřínském svahu a pochází ze začátku 18. století, se hovoří jako o jedné z nejkrásnějších v Evropě. Jedná se o zahradu barokního stylu, již zdobí sochařské výtvořky Matyáše Bernarda Brauna.

ZAHRADE V PARKU LEDNICE

Lednicko-valtický areál je na seznamu UNESCO od roku 1996. Mezi nejkrásnější zahrady v Česku se řadí právě ta, která obklopuje překrásný zámek Lednice a je součástí zámeckého parku z počátku 19. století.

Park můžete projet na loďce nebo v koňském kočáře a pozorovat kromě nádherné přírody také zajímavé stavby, jako jsou minaret nebo Janův hrad.

Součástí zámeckého areálu je palmový skleník se sbírkou tropických a subtropických rostlin. Stavba skleníku se svou moderní železnou konstrukcí a polokruhovitou formou byla ve své době (dokončen byl v roce 1845) mimořádně pokroková. Dodnes patří mezi význačné technické památky.

RŮŽOVÁ ZAHRADE DĚČÍN

Chloubou děčínského zámku nejsou jen klenoty, ale zejména zahrada, která ho obklopuje, a jak název vypovídá, rostou v ní především růže. I ona vznikla v době baroka a koncem 19. století tu zahradník František Jošt mladší založil rozárium a pěstoval tu na dva tisíce růží.

FRANCOUZSKÁ ZAHRADE A ANGLICKÝ PARK DOBŘÍŠ

Francouzský park v Dobříši o rozloze dvou hektarů je luxusní ukázkou rokokové zahradní architektury. Je symetrický, rozložený do tří teras a zdobený zelení stříhanou do složitých ornamentů. Na spodní terase zámku je umístěna kruhová fontána, zahradu zdobí sochy a úžasná kaskádová kašna. Na nejvyšší terase najdete budovu rokokové oranžerie, za kterou se rozléhá krajinářský park ze začátku 19. století.

ANGLICKÝ PARK V CHATEAU MCCELY

Mcelský anglický park má rozlohu pět hektarů a pyšní se více než 150 let dlouhou historií. Jeho založení spadá do roku 1840, kdy bylo na místě zpusťlého barokního zámku vybudováno nové, honosné sídlo, v tehdy moderním klasicistním stylu. Zřejmě někdy v té době byl zasazen také vrásčitý dub velkokvětý, jehož koruna dnes kraluje všem ostatním a skýtá útočiště mnoha ptákům a živočichům. Nejstarším stromem parku je buk letní, jenž narůstá do své úctyhodné výšky plná dvě století.

S příchodem současných majitelů se změnil nárok na využití parku jako zázemí elegantního zámeckého hotelu. Vytvořena byla soustava přírodních zelených cestiček, zachránily se původní vzácné stromy a podrosty, které mají teď možnost rozkvetat v čistém a prosluněném parku vedle nově přibývajících stromů, keřů a květin.

Před návštěvou zahrady vám vzhledem k vládním opatřením doporučujeme ověřit si otevírací dobu na internetu. ■

5 nejvzácnějších rostlin světa

Amorphophallus titanum

Neboli zmijovec titánský dosahuje pozoruhodné výšky až šesti metrů a vyskytuje se v nízko položených deštných pralesích Indonésie, konkrétně na ostrově Sumatra. Vědci se domnívají, že jde o nejvzácnější, největší a nejvíce ohroženou květinu planety. K životu potřebuje vinnou révu a vydává štiplavý zápach shnilého masa, takže se jí také někdy přezdívá Mrtvá květina. V botanických zahradách registrují jen 134 exemplářů této ohrožené rostliny po celém světě, víc než polovina z nich je v USA.

Nepenthes attenboroughii

Je nový druh masožravé láčkovky, který byl objeven až v roce 2007. Několik exemplářů vzácné rostliny bylo dosud zaznamenáno pouze na jediném místě na světě. Druh s láčkami velkými až 30 centimetrům roste jen na vrcholu filipínské hory Mount Victoria.

Rhizanthella gardneri

Neboli podzemní orchidej je unikátní tím, že žije pod zemí, kde zároveň kvete. V Austrálii se dle zdrojů vyskytuje posledních 50 rostlin podzemních orchidejí na světě a od roku 1997 patří na Červený seznam nejohroženějších rostlin na celém světě.

Tahina spectabilis

Je známá také jako sebevražedná palma, která roste pouze v odlehlých lesích na severozápadě Madagaskaru. Podle expertů se na tomto ostrově ve volné přírodě nachází jen kolem 90 exemplářů. Palma je přitom výjimečná nejen rozměry svých listů, které mohou měřit až 5 metrů, ale i tím, že vykveté jen jednou za život a poté odumírá.

Epiphyllum oxypetalum

Pochází ze Srí Lanky. Tajemství této květiny spočívá v jejím životním cyklu. Květina začíná kvést během úplňku mezi desátou a jedenáctou hodinou večer a spolu s úsvitem umírá. Zajímavý je také tvar květiny, kterému se přezdívá Holanďanova fajfka neboli Dutchman's pipe. V Asii je tato květina považována za silně symbolickou rostlinu a v Indii za posvátný květ stvořitele Brahmy.

ROSTLINNÉ REKORDY

První rostlina ve vesmíru, která kvetla a měla semena ve stavu beztlíže, se jmenuje arábovka thalová. Má velmi krátký životní cyklus okolo 40 dní a rostla na palubě sovětské vesmírné stanice Salut 7 roku 1982.

Největším živým organismem na světě je strom sekvojovec obrovský, který roste v Kalifornii. Nazývají ho generál Sherman, je 83 metrů vysoký a okolo kmene měří 24,11 metru. Z jeho kmene by se dalo vyrobit 40 chat nebo 5 miliard zápalek.

Nejhlubší kořeny, které kdy lidé objevili, mají fíkovníky v jižní Africe. Sahají do hloubky až 120 metrů.

Nejstarší rostlinou na světě je lišejník z Antarktidy starý nejméně 10 000 let.

Nejpomaleji kvetoucí je Puja Rajmondova z And, která kvete až po 150 letech. Po odkvětu ihned zahyne.

NEJDRAŽŠÍ KVĚTINA NA SVĚTĚ

Nebeská růže Juliet bývá k dostání nejméně za 5 milionů dolarů. Někdy se jí také přezdívá „třímilionová růže“, neboť přibližně 3 miliony liber a 15 let života stálo slavného šlechtitele růží Davida Austina vytvoření tohoto hybridu. Jedná se o nejdražší růži, která kdy byla vyšlechtěna. V roce 2006 debutovala na květinové výstavě v Chelsea.

VIRTUÁLNÍ NÁVŠTĚVY ZAHRAD PO CELÉM SVĚTĚ

K virtuální návštěvě dnes zvou nejen výstavy či muzea, ale také zahrady. V době omezeného cestování je to skvělá příležitost, jak se potěšit rozkvetlými záhonky kdekoli na světě. V online prostoru najdete třeba 1700 veřejných botanických zahrad nebo slavné zahrady včetně té, již se nechal inspirovat Claude Monet.

Výběr těch nejkrásnějších najdete na:
<https://thespaces.com/take-a-virtual-tour-of-beautiful-botanical-gardens>
<https://www.housebeautiful.com/uk/garden/g31913008/best-virtual-tours-garden>

J&T CONCIERGE

J&T CONCIERGE PRO VÁS V OBLASTI ZAHRAD A KVĚTIN UMÍ ZAJISTIT:

- Zahradníky, zahradní architekty, kurzy zahradní architektury.
- Doporučení a zprostředkování účasti na výstavě bonsajů v Evropě nebo Asii.
- Doporučení výletů do zámeckých zahrad a parků včetně zajištění pikniku.
- Květinové předplatné – čerstvé květy po celý rok až k vašim dveřím.
- Kurzy vázání a aranžování květin, kurzy pěstování bonsajů.
- Jarní květinové výzdoby a vázané dekorace.

Žít umění

Nemusíte mít na kontě desítky milionů, abyste získali dokonalý obraz od autora věhlasného jména. Učte se, nechte se pohltit vášní pro umění a najděte si dílo, které si zamilujete.

PročNe

Vytvořeno pro Lifestylový magazín
Hospodářských novin Proč Ne?

4.

1.

2.

3.

1/ Sbírka současného českého umění v galerii J&T Banky Magnus Art

Ukázky tvorby:

2/ Julie Běna

3/ Eliška Konečná

4/ Monika Žáková

Znáte ten pocit, když stojíte před neznámým obrazem a nemůžete z něj odtrhnout oči? Nebo to je působivá socha, něčím vás přitahuje a vyvolává ve vás silné emoce, které vás baví. A vy se na ni chcete dívat každý den, mít ji u sebe.

Pokud ve vás dříme sběratelská vášně, nebojte se ji probudit. Je nejvyšší čas se obklopit uměním a naučit se s ním žít. Nemusí přitom jít o investiční nákup s vidinou zisku. Naopak to může být ta nejosobnější věc, kterou budete jednou ve své sbírce mít. Naučte se sbírat umění intuitivně a zcela přirozeně ho zapojit do svého života.

PEKELNÁ JÍZDA

Josef Maixner se dostal k umění spíše náhodou. Zajímal se tehdy o staré ručně tkané koberce z oblasti Persie a Kavkazu, a když jednou projížděl online aukce, všiml si, že jedna z newyorských galerií má v nabídce také výtvarná díla. To bylo šest let zpátky, krátce před Vánoci, a jeho zaujal obraz Zátisí s citrony od Dmitrije Krapivného, představitele ruské avantgardy a významného žáka Pavla Filonova. Přihlásil se a dražbu vyhrál.

„Byl jsem nadšen! Nejspíš jsem měl štěstí začátečníka. I s dopravou mě vyšel zhruba na 180 tisíc korun. Byl ale velmi poškozený, tak jsem ho musel nechat restaurovat – ujala se ho skvělá Marie Dočkalová,“ vzpomíná.

Začal vyhledávat další díla, vzdělávat se v oblasti umění, sledovat různé směry a čím víc toho věděl, tím víc byl nadšený. „Možná je to tím, že jsem vystudovaný analytik. Sbírám data a vyhodnocuji je, s uměním je to stejné. Postupně si vše procházím, pátrám, třídím a zjišťuji,“ doplňuje. Teď pravi-

delně navštěvuje ateliéry umělců a svou sbírkou s více než dvěma stovkami děl se obklopuje doma i ve firmě. Nedávno dokonce doma v Kroměříži koupil sousední dům, který plánuje zaplnit pouze uměním a otevřít ho návštěvám veřejnosti.

O tom, že lidi umění zajímá, je přesvědčený. „Teď jsem za okno ve zvýšeném přízemí instaloval dřevěný objekt od Richarda Štipla. Jmenuje se Našepťávač, je to působivá lidská hlava, a když jsem přicházel k domu, tak jsem viděl, že se lidé zastavují a poskakují, aby nakoukli dovnitř. Zaujalo je to,“ vypráví s tím, že každý den si svou sbírku projde a sám z ní má radost. Začal ji budovat před pěti lety a pojmenoval ji Pekelné sáně, podle sochy od Karla Nepraše. V rámci prezentace a zároveň podpory autorů pro ni zřídil účet na Instagramu, kde prezentuje nejen zakoupená díla, ale přidává i fotografie z návštěv ateliérů. A proč Pekelné sáně? „Je to jízda. Ateliéry, výstavy, aukce... Pekelná! A na sáně nakládám další věci do sbírky,“ usmívá se.

Přesto o sobě skromně říká, že není klasický sběratel. Nekupuje obrazy a sochy jako investici a nezajímá ho, jakou hodnotu by mohly za pár let mít. „Jsem člověk, který miluje umění, snaží se je poznat a chce poznat i ty, kteří toto umění tvoří,“ tvrdí. I proto nechce utrácet miliony za velká jména. „Nemohu si to dovolit, protože by mi pak chyběly peníze na nákupy děl současných umělců. Umělci mají tvořit, ne přemýšlet nad nájmem za ateliér nebo za kolik nakoupí barvy!“ zdůrazňuje.

V současnosti sleduje asi sto českých umělců a má z nich radost. Nejenže jsou prý velmi kvalitní, ale navíc jsou pilní. Dlouhodobě sleduje, jakým směrem se ubírají, a když se mu něco z jejich tvorby zalíbí, tak to koupí.

Přes týden se od pondělí do čtvrtka věnuje své firmě, velkoobchodu s kancelářskými potřebami, v pátek je ale jen na telefonu. Pokud to vládní nařízení dovolí, sedne do auta a celý den jezdí po výstavách a ateliérech, aby se podíval, na čem umělci zrovna pracují. „Je pro mě velmi důležité poznat osobně umělce přímo v prostředí, kde tvoří. Obrazy a sochy mají své příběhy,“ podotýká. Vypíchnout nějakého českého umělce nechce, prý aby to nebylo ostatním, kteří jsou také skvělí, líto. Je tu ale jeden mladý muž, který je podle něj naprosto výjimečný – Andrej Dúbravský ze Slovenska. „To je talent od boha! Žije v domku u Nitry a maluje to, co vidí kolem sebe. Koupil jsem od něj zatím čtyři obrazy, jsou geniální.“

Většina obrazů z Maixnerovy sbírky má své pevné místo. Doma, ve firmě i na několika dalších místech v Kroměříži. Musí dokonale fungovat s ostatními díly, proto se někdy stane, že Maixner hledá to ideální místo i několik týdnů. A občas dojde k vyměňování pozic. I tak se mu daří instalovat zhruba 95 procent zakoupených děl. Svou sbírku chce dál rozšiřovat. „Pro mě je to láska, vášeň, poznání a odpočinek od práce zároveň,“ tvrdí. Právě poznání je podle něj cestou, jak do umění pronikat. Jak ho vnímat a milovat.

Chcete si pořídit umělecké dílo?

Valérie Dvořáková, art specialistka J&T Banky, radí jak:

Umělec

Máte-li v oku konkrétního umělce, není nic jednoduššího než ho nebo ji přímo oslovit. Setkání s autorem je vždy zážitek a poskytne vám možnost lépe porozumět jeho práci.

Galerista

Na trhu se současným uměním mají nezastupitelnou úlohu. Umělce, které zastupují, podporují mnoha způsoby, pořádají jim výstavy a vozí je na zahraniční veletrhy. Ve své stáji mají vždy několik (desítek) jmen. Bývají velmi vstřícní a jsou spolehlivou spojkou, která při nákupu zajistí vše od poradenství až po fakturaci.

Veletrh

Nejen k nakupování, ale i jako místo setkávání sběratelů, umělců, galeristů a dalších odborníků z celého světa slouží veletrhy. V posledním roce kvůli koronakrizi vznikly virtuální přehlídky děl všech druhů a kategorií, které jsou přístupné téměř komukoliv. Nic ale nenahradí veletrhy na živo.

Aukční dům

Pokud vás více zajímají investičně oblíbená jména českých modernistů nebo i starších mistrů, můžete se obrátit na aukční domy a vrhnout se do vzrušujícího světa zvednutých plácaček a dražebních kladívek. Je to disciplína plná adrenalinu a zvláštního pocitu zadostiučinění, když se vám dražba vydaří.

1/ Kryštof Strejč, Klíště
2/ Karel Nepraš, Pekelné sáně
3/ Část sbírky Josefa Maixnera

2.

3.

SBĚRATEL ZAČÁTEČNÍK

Když se rozhodnete, že začnete sbírat umění, a nemáte jasnou představu, může se stát, že nebudete vědět, jak a kde hledat. A také na co byste se měli soustředit. Pokud se necítíte hned na malbu na plátně nebo se bojíte, že vyberete špatně, můžete sáhnout například po umělecké fotografii nebo sochařských objektech. Další variantou jsou grafické práce, jde o dostupnější alternativu, která vzniká v limitovaných edicích o několika kusech. Ty by měly být vždy očíslované a signované.

Bohužel, často podceňovaná je stále kresba, přitom jde o intimní dílo, které odhaluje, jak umělec přemýšlí, jak experimentuje s kompozicí, křivkou i barvou. „Kresba má pro vývoj umělcovy tvorby často stěžejní hodnotu. Papír je sice křehký a náchylný na vlhkost i přímé sluneční světlo, často se v něm ale skrývá velké umění,“ zdůrazňuje Valérie Dvořáková, art specialistka J&T Banky. Její kolegyně Anna Pulkertová to přirovnává k lásce k vínu, která možná začíná u sladších odrůd, postupně se ale přesouvá k bohatším a plnějším vínům plným nejrůznějších chutí a vůní. „Člověk začne objevovat kulturu pití vína, začne o své zálibě mluvit, číst si o ní, navštěvovat degustace a objevovat snoubení s pokrmů. Nakonec to nevydrží a odjede se podívat do svých oblíbených vinařství, kde tráví čas s vinaři, a nakonec popadne nůžky a sám se vydá na sklizeň hroznů!“

Důležité je začít. A tou nejsnadnější cestou je návštěva galerií a výstav. Od minulého roku se řada z nich přesunula na internet, na on-line návštěvy láká Galerie hlavního města Prahy, Galerie Rudolfinum i Národní galerie. V krajích pak Moravská galerie, Dům umění České Budějovice, Galerie PLATO v Ostravě nebo Oblastní galerie v Liberci. S objevováním umělců může pomoci web artlist.cz a vodítkem pro zorientování se na současné scéně může být i J&T Banka Art Index, žebříček sta nejviditelnějších jmen současných českých umělců. Tou nejlepší možností, jak začít poznávat mladé umění, jsou výstavy klauzur na uměleckých školách. Objevíte tam své favority, pobavíte se přímo s autory i s vedoucími pedagogy a pak můžete dlouhodobě sledovat, kam se bude jejich dílo ubírat. „Z pohledu investice je tato forma objevování a případného nákupu umění nejrizikovější, avšak také ze začátku nejméně nákladná a rozhodně velmi poutavá,“ doplňuje Pulkertová.

Hlavní je se umění nebát, přemýšlet o něm a neustále se vzdělávat. „Nejdůležitější a celoživotní radou je nutnost dívat se, trénovat své oko a cit,“ podotýká galeristka Lucie Drdová, která zájemce o umění provází od prvních výstav až po velké veletrhy a snaží se je nechat nenásilně vplout do světa umění. Nezastupitelnou roli přitom vedle osobního setkání hrají i odborná literatura a nejrůznější edukativní programy. ■

Text: Gabriela Marešová

Foto: archivy Josefa Maixnera, J&T Banka a autorů

MLADÍ UMĚLCI, KTERÍ SI ZASLOUŽÍ VAŠI POZORNOST

Tereza Štětínová / Tereza Štětínová pracuje se sochou jako s koláží – kombinuje zdánlivě neslučitelné materiály od těch nejjemnějších hedvábných textilií po nejsyrovější kameny.

Kryštof Strejc / Malíř má pestrobarevný rukopis plný figur, které se sotva poskládají do obrazu. Tematicky se nevyhýbá aktuálnímu dění a trendům.

Eliška Monsportová / Na studentské skupinové výstavě v Londýně si jí všiml i prestižní světový magazín Dezeen. Pro českou značku niche parfémů Scent Roche vytvořila kolekci autorských flakonů a vonných váz, které musíte mít!

Julie Béna / Její umělecká praxe vychází z divadelní a filmové estetiky. Ať už se jedná o živou performanci, film nebo instalaci složenou z objektů, rozehrává napínavou a výrazně vizuálně atraktivní podívanou.

Monika Žáková / Na svých obrazech pracuje často s papírem, který promyšleně skládá, a zkoumá tak možnosti různých materiálů, objevuje hranice mezi plochou a prostorem, mezi obrazem a objektem. Navazuje na dědictví geometrické abstrakce i různých forem muchláží či asambláží.

Eliška Konečná / Mapuje mentální prostor, který se snaží přenést do hmotné podoby. Využívá k tomu kromě malby zejména materiálů, jako jsou dřevo a textil. Z nich vytváří reliéfy plné symbolů a elementů.

František Jungvirt / Ve svém díle umně propojuje skleněné formy s delikátní ruční malbou. Nebojí se jít až za hranice tradičního pojetí využití sklářské hmoty, za hranice designu.

Klára Hosnedlová / Studovala malbu, posunula se ale k instalacím a neotřelým vyšíváním obrazům. Svými projekty zkoumá niterné emoce a různé typy nálad. Za pozornost stojí i dílo jejího manžela Igora Hosnedla.

Tadeáš Podracký / Patří k nejoriginálnějším designérům nové generace, kteří se nebojí pouštět se na pole čistého umění. Poprvé zazářil už jako student, kdy představil kolekci ručně broušených váz Jaars. V loňském roce ukončil studium na prestižní Design Academy Eindhoven a je označován jako glass whisperer – našeptávač skla.

Výběr autorů připravily Anna Pulkertová a Valérie Dvořáková z J&T Banky a Lucie Drdová z Drdova Gallery.

Vendula Chalánková: Jsem ráda, že nemusím své dílo prodávat sama. Raději daruji

Stala se skokankou nejnovějšího vydání žebříčku současných umělců J&T Banka Art Index. Její tvorba je plná humoru a setkáte se v ní s postavičkami, které zažívají životní vítězství, ale ponejvíce prohry.

Dílu Venduly Chalánkové rozumí doslova každý a každý si je může užít. Často pracuje s vystřižovaným barevným papírem, a tak ji vedle mnoha jiných pohrom loni zasáhlo také povinné zavření papírnictví. „Na loňský rok jsem si domluvila ilustrování tří knih, což se ukázalo jako velmi prozíravé a vhodné povolání do lockdownu. Myslím, že soustředěná práce, kdy se stejně nikam nesmí a člověk není vyrušován lákadly vnějšího světa, se v ilustracích odrazila,“ říká sympatická umělkyně.

“

Na loňský rok jsem si domluvila ilustrování tří knih, což se ukázalo jako velmi prozíravé a vhodné povolání do lockdownu. Myslím, že soustředěná práce, kdy se stejně nikam nesmí a člověk není vyrušován lákadly vnějšího světa, se v ilustracích odrazila.

Když jsme se viděli naposledy, měla jste ateliér v areálu bývalé Zbrojovky, který byl před demolicí. Ještě pořád tam jste?

Na Zbrojovce jsem měla ateliér deset let. Stěhování bylo bolestivé a nejdříve se konalo v rámci areálu. A to hned dvakrát. Poslední stěhování bylo do hlavní budovy, kam jsem se stěhovala s tím, že ta se bourat nebude a můžu tam být, jak dlouho

budu chtít. Po měsíci však následovala výpověď. První budova byla zbourána před mýma očima, druhá asi ještě stojí a třetí už je podle všeho taky dole, ale dívat jsem se na to nešla. Nový ateliér mám o kousek dál. Podařilo se to, že jsme se přesunuli hromadně a vedle v bývalém Zetoru je skupina sochařů. Já jsem v domě v Husovicích, kde nás má ateliér pět.

Stěhovat se během pandemie koronaviru, to muselo být docela náročné...

Stěhovat jsem se musela už v lednu 2020, tedy ještě před vypuknutím epidemie. A je pravda, že první věci, co jsem v novém ateliéru dělala, bylo šití roušek.

A jak jste vlastně trávila loňský rok? Předpokládám, že většina naplánovaných výstav se neuskutečnila.

První prací loňského roku byly ilustrace do knihy Liška Bystrouška.

A jak zavřela papírnictví, chodila jsem do ateliérů do Zetoru pro papíry, které tam zůstaly. Například takové ty zažloutlé linkované, zelené linkované a různé formuláře s tabulkami. Práce na této knize trvala celý rok, tedy v létě jsme se hodně rozvolnily a vyjely jsme s mojí kamarádkou Martinou Oravcovou do vedlejších Bílovic nafotit přírodniny přímo do centra děje Lišky Bystroušky. Z fotek přírodnin jsem si nechala vytisknout vlastní papíry, ze kterých jsem pak do knihy vyráběla další ilustrace. Na loňský rok jsem si domluvila ilustrování tří knih, což se ukázalo jako velmi prozíravé a vhodné povolání do lockdownu. Myslím, že soustředěná práce, kdy se stejně nikam nesmí a člověk není vyrušován lákadly vnějšího světa, se v ilustracích odrazila. Mimo práce na knihách se podařilo několik výstav, které se třefovaly do rozvolňování. Některé se netrefily a jsou prodlouženy.

Takže o žádné tvůrčí pauze nemůže být řeč.

Tvořím pořád. Hodně velká vzpruha byla výstava k výročí Domu umění v Brně Tady a teď!, která, i když musí být zavřená, se připravovala a instalovala k určitému termínu. Máme příslib, že se bude konat tak dlouho, až bude moct být otevřená. Tedy na tuto výstavu jsem připravila novou sérii obrazů. Mimo volnou tvorbu se moje práce hodně přesunula na internet. V loňském roce

VENDULA CHALÁNKOVÁ

Je asi nejvtipnější českou umělkyní, ve škole bubnovala na topení a proslula zábavnými komiksy komentujícími groteskní motivy současnosti. Vendula Chalánková se ale nevyhýbá ani nejpálčivějším tématům, jako je reakce české společnosti na takzvanou migrační krizi nebo exekuce. Česká výtvarnice, konceptuální umělkyně a kreslířka komiksových stripů se narodila v roce 1981 v Přerově, kde vystudovala střední pedagogickou školu. Poté absolvovala Fakultu výtvarných umění v ateliéru environmentu u Vladimíra Mertý a Mariana Pally. Je držitelkou řady ocenění včetně ceny Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových. Je zastoupena ve sbírkách Národní galerie v Praze či vídeňského Museum für Angewandte Kunst.

jsem připravovala výtvarné řešení pro představení O veliké řepě pro divadlo Minor a letos spolupráce pokračuje, ovšem chystá se pro internetovou televizi, kterou divadlo Minor spustilo.

Na internet? Jaké možnosti vám jako umělkyni digitální svět přináší? A chcete se mu věnovat i dál, po tom, až zase půjde žít normálně(ji)?

Krásná spolupráce se rozvinula se skanzenem ve Strážnici, pro který jsme už s Janem Obyševským, který je moje nová posila ze Slovenska, ilustrovali webovou cestičku skanzenem. Tato spolupráce se dozajista bude odvíjet i do budoucna, protože dnes se spustilo jaro ve skanzenu, ale čeká nás ještě léto, podzim i zima. Ona ta práce zůstává stejná, jsou to ilustrace vyráběné ručně z papíru, jen ten výstup je pak na internetu.

Proměnila se vaše umělecká každodennost? Do korony to byla asi především příprava nových děl, výstavy, nějaký marketing a setkávání s lidmi... Téměř nic z toho nyní není možné, nebo to je možné jen ve velmi omezených podmínkách. Jak teď žijete?

Strašně důležité se ukázalo, že jsme se přestěhovali společně a ateliéry držíme pohromadě. Každodennost vypadá tak, že jdu do ateliéru a tam každý den pracuji. Nově jsem si za-

J&T Banka Art Index, který je společným projektem J&T Banky a ART+, vznikl na přelomu let 2013 a 2014 se záměrem nabídnout potenciálním sběratelům a investorům nástroj, který jim pomůže v orientaci na aktuální domácí výtvarné scéně. Ambicí indexu nebylo a není hodnotit umělecké kvality jednotlivých autorů, ale mapovat jejich institucionální úspěchy. Zjednodušeně řečeno, jak často a v jak prestižních institucích vystavují. Pojem současné umění index definuje rokem narození a započítávají jsou vždy pouze aktivity za posledních deset let.

řadila volné víkendy. V ateliéru mám obrovské štěstí na lidi, kteří ho se mnou sdílí. Utvořili jsme až rodinnou jednotku a i na antigenních testech jsme byli společně.

Co vám ještě v těchto těžkých měsících udělalo radost?

Velkou radost mi nadělaly knížky, které jsem ilustrovala, a i když situace v nakladatelstvích byla napínavá, tak vyšly. A pak například seriál SKORO NA mizině, píseň Nejsi v tom sám od Midi lidí, krátký film Hemenex od stejné kapely a výstava Kurta Gebauera, kterou jsem stihla navštívit. Radost mi udělalo i to, když jsem v pořadu Vizitka na Vltavě slyšela, jak František Skála zpívá s dechovkou.

Stala jste se jednou ze skokanek roku v novém vydání Art Indexu. Že máte radost, to je asi jasné, ale spíš bych se zeptal, jestli už se to nějak konkrétně projevilo? Volá vám více lidí? Zintenzivnil se zájem o vaše obrazy?

Mám radost, ale hned musím dodat, že jakmile jsem si žebříček prohlédla pozorněji, zjistila jsem, že Lenka Klodová poskočila o 42 míst. Pro mě je tedy skokanem roku ona! Lidí více nevolá a zájem se zintenzivnil už nějak vloni. Tehdy jsem to přikládala tomu, že lidé, kteří jsou teď nuceni trávit více času doma, chtějí být obklopeni něčím, co je těší a povznáší. Ostatně postupovala jsem tak taky, pořídila jsem si akvarel od Marie Ladrové, nechala si ho zarámovat a pověsila jsem si ho doma. Těší mě se na něj dívat.

Jak v tuto chvíli vlastně prodáváte svá díla?

Přes galerii a aukční dům Etcetera

a galerii Bold. Přes Etceteru nejdéle a nejlépe. Jak říká Petr Lysáček, který má ateliér vedle mě: „Naší prací je dílo vytvářet, jeho nabízení a prodej už naší prací není.“ Tedy jsem ráda, když tohle dělat sama nemusím. Přímo z ateliéru většinou prodávám nebo daruji svým přátelům, případně do sbírek institucím.

Ale zpět k vaší tvorbě. Inspirovala současná doba, ať už kterýkoli její rozměr (pandemie, nemoc, lockdown, napjaté mezilidské vztahy), vás přímo k nějakému konkrétnímu uměleckému dílu?

Mojí nejnovější sérií jsou obrazy dveří. Nazvala jsem ji Devadesátky. Protože jde o dveře, které mají šířku 90 cm. Jde o zavřené dveře nebo dveře, které nikam nevedou.

Vy a ten váš nábytek. Proč?

Série Elektrospotřebičů, na které jsem pracovala od roku 2011, byla v mojí tvorbě dost zlomová. Stalo se mi tehdy to, že jsem vytvořila po dlouhé malovací pauze Sporák a digestoř v reálných rozměrech. V tento moment mi přišel e-mail od Vlasty Čihákové Noshiro, kde mě vyzývala k účasti na soutěži Cena kritiky za mladou malbu. A to mi dodalo velkou odvahu malovat dál. Je pravda, že do finále jsem se neprobojovala, ale vytvořila jsem tehdy celou kuchyňskou linku ze spotřebičů, které jsem doma neměla. A od té doby se malbě věnuji kontinuálně a začala v mé volné tvorbě převažovat. Strídám měřítko 1 : 1 a nadimenzovanou velikost. K té došlo například u série Nikdy nerezignujeme na vymáhání vašeho dluhu, kde jsem přemalovala na velká plátna obálky s pruhem. Obrazy pak nesou název Modrý pruh na bílém pozadí,

Bulbem záchranáře Jak zachránit život a stát se superhrdinou

Naučit se s chladnou hlavou rychle analyzovat stav pacienta a promyšleně zasáhnout je cílem knihy, jejímž autorem je Vít Samek, záchranář pražské ZZS. I když nejde o vtipné situace, ale o využití minut, ve kterých jde o vše, při čtení této knihy se pobavíte.

Červený pruh na bílém pozadí... Dveře jsou v měřítku 1 : 1 a myslím, že mě na nich baví, jak ta symbolika zavřených dveří, tak ta estetika 80. a 90. let. Tyto kovové dveře natřené na červenou pro mě symbolizují něco z té doby. Zároveň jde o reálné dveře, které jsou všechny na ulici v Brně, kde mám ateliér. Všechny tři jsem nafotila, naměřila a malovala co nejpresněji. První vznikly loni na Sympozium v bývalé káznici v Brně.

Na první dobrou je vašim dlouhodobým tématem především humor.

Při detailnějším sledování však musí být každému jasné, že humor je spíše reakcí na okolní svět, jeho absurditu, podivná „zadání“, normativy. Nedošel v poslední době humor i vám?

Snad ne.

Na co se těšíte nejvíc, až zase všechno bude možné? Tedy pokud to skutečně v dohledné době nastane...

Že pojedu domů do Troubek. ■

Mářína kuchařka

Na čem si pochutnával nejhranější český operní skladatel? Dočtete se v kuchařce Marie Stejskalové, hospodyně u Janáčků.

Vyskládané pozadí a postavičky z televizního pořadu **Zpívejte s námi** Davida Sūkupa. Výstava v dětské galerii Lapidárium, Broumov 2020.

Liška Bystrouška, dílo, jež nikdy nezestárlo. Čtenáře v tomto výpravném podání potěší nejen kongeniální ilustrace, ale také audiozpracování. Knihu namluvil Arnošt Goldflam.

Ilustrace k pohádce **O veliké řepě** pro divadlo Minor.

J&T Banka, a. s. je partnerem:

Galerie Rudolfinum

Česká filharmonie

CENA
OSKÁRA
ČEPANA

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU
LOGO

MARIE OKTÁBCOVÁ

Vystudovala Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity a absolvovala další vzdělávání zaměřené na poradenství v sociální sféře, náhradní rodinnou péči apod. Pracuje v Nadaci J&T a Hledáme rodiče o. p. s., kde se věnuje především problematice systému péče o ohrožené děti a její deinstitutionalizaci.

Mnoho důvodů pro změnu systému

Každé čtvrté dítě v ústavní péči je mladší 6 let. Ze 100 dětí, které musely opustit původní rodiny, jich v ústavech vyrůstá 36. Právě pro tyto děti může mít absence vztahu s rodičem nebo alespoň s náhradním rodičem fatální důsledky. „Proto se snažíme změnit systém, aby i tyto děti mohly vyrůstat v rodinách,“ říká Marie Oktábcová, ředitelka Nadace J&T.

Poměrně čerstvým projektem Nadace J&T je iniciativa 8000důvodů. Proč právě 8000důvodů?

Příprava iniciativy nám trvala déle než rok, takže pro nás čerstvá úplně není, nicméně ano, spustili jsme ji v roce 2020. Udělali bychom to i dříve, ale zvažovali jsme, jak situace s pandemickými opatřeními ovlivní naše záměry, jestli společnost bude chtít vůbec slyšet téma ohrožených dětí. Zároveň jsme zohledňovali, že spolupracujeme s kraji, kde mají napilno. Nakonec jsme se rozhodli jít do toho.

Jsme sociální bytosti a příroda to nastavila tak, že když se dítě narodí, očekává péči, vztahuje se k primárnímu pečovateli. Pro svůj zdravý vývoj se potřebuje přimknout k jedné osobě, vytvořit si pevnou citovou vazbu. A to v dětském centru či domově prostě není možné.

Název 8000důvodů je zkratka. V současné době máme v různých typech ústavů, jako jsou dětské domovy, dětská centra atd., přibližně 8000 dětí. Každé z těchto dětí je důvodem ke změně systému. Jsme totiž přesvědčeni, že každé dítě má právo vyrůstat v rodině, ať již vlastní, nebo náhradní.

Jaký impuls stál za jejím vznikem?

Všichni víme, že pro zdravý vývoj dítěte je důležité vyrůstat v rodině. A také dnes už nikdo z odborníků nepochybuje, že dlouhodobá ústavní péče má negativní vliv na vývoj dětí. Za posledních přibližně 60 let výzkumu a zkušeností z praxe je naprosto zřejmé, že život v ústavech nepřináší těmto dětem nic pozitivního.

Jsme sociální bytosti a příroda to nastavila tak, že když se dítě narodí, očekává péči, vztahuje se k primárnímu pečovateli, ať je to máma, táta, či babička. Potřebuje se přimknout k jedné osobě. Odborně to nazýváme, že potřebuje pevnou citovou vazbu. Vytvářející se mozek v tomto raném období prostě potřebuje zažívat takovýto vztah. A to v dětském centru či dětském domově pro děti do 3 let věku prostě není možné. Ošetřovatelky v pracovním poměru se střídají, mají na starosti v průměru 7,65 dítěte, čerpají dovolenou a nemocen-

stupného, udržitelného bydlení. Začali jsme více spolupracovat s kraji v nejrůznějších typech aktivit směřujících ke změnám systému péče o ohrožené děti s cílem podpořit jejich transformační aktivity. Kraje jsou důležitými hráči na poli změny systému.

Zároveň jsme rozjeli osvětovou činnost sociálních sítích, dále chystáme blog a newsletter, protože se domníváme, že je nutné problematiku dostat do povědomí široké veřejnosti. Chceme, aby se ohrožené děti staly tématem nejen pro odborníky, novináře a politiky, ale v konečném důsledku vlastně i pro každého z nás. Změna totiž začíná u vědění.

Jak konkrétně iniciativa pomáhá krajům?

V úvodu bych chtěla říct, že na krajské úrovni se děje celá řada skvělých věcí a my je chceme podpořit a zviditelnit. Při nastavování spolupráce vycházíme z jejich konkrétních potřeb, protože situace v jednotlivých regionech je odlišná. Někdo má již vytvořenou strategii k transformaci a ví, jaké služby pro ohrožené rodiny potřebuje. Snižování počtu dětí v zařízeních si vzalo zastupitelstvo jako závazek a některé kraje z toho mají jen něco a některé nic. Například s Pardubickým krajem jsme spolupracovali na vytvoření akčního plánu ke strategii transformace péče o ohrožené děti a rodiny na další roky. Nabídli jsme služby našeho odborného konzultanta, který pomáhal akční plán vytvářet. Nyní byl zastupitelstvem schválen a my doufáme, že se kraji podaří vytyčené závazky naplňovat.

V současné době se domlouváme, na jakých dalších krocích bychom mohli participovat. V Moravskoslezském kraji finančně podporujeme výzkumný projekt, jehož cílem je zefektivnit využívání pěstounské péče na přechodnou dobu. Pěstounská péče na přechodnou dobu je totiž alternativou k dětským centrům a dětským domovům pro děti do 3 let věku. Jedná se o péči v rodině

skou. Do ústavů míří i řada dobrovolníků, kteří chtějí dětem také pomoci, a výsledkem je mnoho lidí kolem dítěte, kteří se střídají. Jenže na tohle prostředí prostě nejsme evolučně nastaveni. Důležité je zmínit, že naše iniciativa nekritizuje zaměstnance domovů. Kritizujeme systém, který je špatně nastaven. Je to takový bludný kruh, který je potřeba přerušit. Děti rodičů, kteří vyrůstali v ústavech, často znovu v ústavech končí.

Co přesně iniciativa dělá?

Je důležité nasměrovat kroky v systému směrem k pomoci původním rodinám, ať už ve smyslu terénních a ambulantních služeb, tak v zajištění do-

a pro dítě je to velký dar, zejména u těch nejmenších, jelikož mu umožní přimknout se k jedné pečující osobě.

Dále máme navázanou spolupráci s Královéhradeckým a Zlínským krajem. A další kraje máme v jednání. Pro tento rok jsme měli cíl spolupracovat se čtyřmi kraji a zatím to vypadá, že jich bude víc. A z toho máme obrovskou radost. Věříme, že zafunguje princip sněhové koule a další spolupráce s kraji se bude nabalovat na základě dobré praxe z ostatních krajů.

Kde vidíte největší mezery ve stávajícím systému péče o ohrožené děti?

Mezer je jistě celá řada. Důležité je říct, že žádný systém ani v zahraničí není dokonalý. Nicméně oproti evropským zemím jsme dosti pozadu. Velkým koncepčním problémem je u nás roztržitost systému. Problematiku ohrožených dětí řeší hned několik ministerstev. Chybí sjednocení systému péče pod jeden resort, aby se například dalo efektivně nakládat se zdroji. To se ukazuje například na Slovensku, že bylo hodně důležité.

S tím souvisí naprosto nekonceptní financování sociálních služeb, kde ty pobytové jsou upřednostňovány na úkor terénních. Ty přitom poskytují pomoc dětem a jejich rodinám v přirozeném prostředí a jsou mnohem méně nákladné.

“

Tak jako například na Slovensku, i u nás bychom potřebovali přehodit myšlenkovou výhybku, celospolečensky se shodnout na tom, že děti do ústavů prostě nepatří.

Další mezery jsou spíše hodnotového charakteru. Chybí nám tady na státní úrovni nositel myšlenky deinstitucionalizace. Tedy jasně řečeno a napsáno, že směr je daný, tedy od kolektivního přístupu zpět směrem k rodině, komunitě.

Například koncem listopadu 2020 Evropský výbor pro sociální práva vydal rozhodnutí, ve kterém konstatoval, že Česká republika porušuje práva především romských dětí a dětí s postižením mladších 3 let. Výbor také kritizuje selhání České republiky, která nepřijala a neimplementovala odpovídající deinstitucionalizační strategii.

Abych nebyla zase tak kritická, nyní byla po dlouhých letech čekání schválena nová Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029 a my

jsme plni očekávání, zda dojde k jejímu postupnému plnění.

Pomohla by tedy nějak zásadně změna legislativy, nebo je to tedy spíše otázka hodnotových změn ve společnosti?

Po zpracování odborné analýzy jsme došli k závěru, že platná legislativa jednoznačně preferuje péči v rodině nad ústavními formami. Pro zlepšení situace ohrožených dětí postačí, pokud budou všichni, tedy soudci, sociální pracovníci, ale i stát při vytváření pravidel pro financování, dodržovat právní normy, které jsme přijali. Přesunout se od ústavů k větší podpoře původních rodin, především přesměrovat zdroje.

Nicméně na Slovensku například uzákonění hranice, do které děti nemohou být umisťovány

I když je rodina středobodem našeho života a tím, co nás formuje a nejvíce ovlivňuje, ne každý má to štěstí a může v rodině vyrůstat. Proto Nadace J&T převážnou část pomoci směřuje ohroženým dětem a sociálně slabým rodinám či náhradní rodinné péči, aby co nejméně dětí bylo nuceno vyrůstat v ústavech.

do institucí, výrazně pomohlo nastartovat proces změn směřujících k deinstitucionalizaci. Na začátku nového milénia se tam tehdy podařilo přehodit i myšlenkovou výhybku a ve společnosti nastala shoda v tom, že děti do ústavů prostě nepatří. Takovou změnu bychom potřebovali i my v Česku. Stále ale ten impuls nedorazil, a to jsme měli stejnou startovací čáru.

Usiluje iniciativa o zrušení všech dětských domovů v republice a je to vůbec reálné?

V dubnu tohoto roku to bude 30 let, co Česká republika ratifikovala Úmluvu o právech dítěte. Máme takové velké výročí dokumentu, který jasně říká, že rodinná péče včetně té náhradní má vždy přednost před ústavní výchovou. Ústavní péče má v systému jistě své místo, nicméně má být až na konci možností, jak pomoci dítěti.

Cílem iniciativy není rušit dětské domovy. Cílem iniciativy je podporovat systémové změny, které pomohou posílit zejména terénní služby pro původní rodiny. Je to totiž ten první logický krok. Musíme udělat maximum pro to, aby děti z rodin vůbec odcházet nemusely. Podpora státu v této oblasti kulhá na obě nohy. Neustále jsou finance směřovány do rozvoje pobytových služeb a tím se stávající nevyhovující a dražší systém konzer-vuje. Mohou nastat ovšem situace, kdy z různých důvodů nelze dítěti pomoci v původní rodině ani není možné najít rodinu náhradní nebo je v zájmu dítěte setrvat v domově. Například u starších dětí, které již nechtějí měnit prostředí, mají v blízkosti školu a silné vazby na komunitu, by vytržení z tohoto prostředí pro ně nemuselo být žádoucí. Pak lze diskutovat o smysluplnosti existence takového zařízení. To by však mělo posky-

tovat kvalitní psychosociální služby v komunitním prostředí.

V 21. století již není akceptovatelné, aby děti vyrůstaly ve velkokapacitních domovech umístěných na okraji obcí, v lesích, v prostředí, které vykazují všechny znaky tzv. ústavní kultury. Jinými slovy, mělo by jít o malá, komunitní zařízení s dobrými službami, tak aby děti připravily co nejlépe na dospělý život.

Jaká je zahraniční praxe? Jaké typy služeb a zařízení nám chybí?

Nemusíme cestovat vůbec daleko proto, abychom se mohli inspirovat. Stačí se podívat za hranice k našim slovenským sousedům, jak jsem již zmínila výše. Děti do sedmi let do ústavů prostě neumísťují. Vyrůstají u tzv. profesionálních rodičů v jejich domácnostech. Ale ta inspirace by se dala načerpat i jinde. Například díky sjednocení systému péče o ohrožené děti v Irsku a založení státní agentury, která v této oblasti působí, v podstatě neumisťují děti mladší 12 let do ústavní péče.

Co se týče chybějících služeb, tak třeba ve Finsku rodině může poskytovat podporu vyškolená osoba, která jí pomáhá přímo v domácnosti, nebo „podpůrná“ rodina, která stíní a doplňuje funkce původní rodiny, do některých specializovaných pobytových služeb může být přijata i celá rodina. A taky by se jistě dalo pokračovat. U nás jednoznačně chybí dostatečné množství podpůrných služeb pro původní rodiny, které by byly schopny poskytovat opravdu intenzivní formu podpory na denní bázi. Současné služby na to nemají kapacitu. Stejně tak u nás nemáme profesionální pěstouny, kteří byli schopni postarat se o děti s těžším zdravotním postižením nebo poruchami chování.

Jak mohou pomoci čtenáři?

Naším dlouhodobým cílem je z ohrožených dětí a rodin udělat natolik důležité téma, abychom vytvořili tlak na politiky a změnili systém. Důležité je, aby se lidé začali zajímat o osudy těchto dětí a snažili se dozvědět více. 8000 dětí není jen číslo, jsou to příběhy, lidské životy. Proto jsme také začali psát blog, který tuto problematiku přibližuje veřejnosti.

My nežádáme o peníze, žádáme o pozornost, ochotu dozvědět se víc a informace sdílet. Pokud nás tedy chcete podpořit, určitě se podívejte na naše sociální síť. Nepodceňujte sílu jednoho kliknutí, kterým nám vyjádříte podporu nebo budete informace dál šířit. Informace naleznete na našich webových stránkách a jsme i na Facebooku, Instagramu i LinkedInu. Stačí kliknout na „sdílet“.

Budeme rádi, když budete číst, lajkovat a sdílet, ať se naše příspěvky a myšlenky dostanou co nejdál. No, a pokud budete hodně zvědaví a budete chtít jít více do hloubky, přečtěte si články na našem blogu. Když se vám budou líbit, klidně je prostřednictvím sociálních sítí pošlete dál do světa. ■

NECHCEME PENÍZE.

Darujte svou pozornost
a sdílejte naše příspěvky
na sítích.

Jděte na

8000DUVODU.CZ

a přidejte se k našim podporovatelům.
Téměř 8000 dětí je v současné době
v ústavní péči a nemělo by. Pomozte
nám to změnit. Každé dítě má právo
vyrůstat v rodině.

*„Investice do dividendových
titulů je příležitost ke dvojímu
zhodnocení.“*

MICHAL SEMOTAN

Portfolio manažer
J&T DIVIDEND

www.jtbank.cz

Růst. Společně.

